

Protokoll fra møte i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Tirsdag 12. januar 2016 kl. 09:15.

Møterom 546

Til stede:

Bjørnar Borvik (leder) (a)
Bjørn Henning Østenstad (a)
Anneken Sperr (a)
Jonas Jensen (b)
Kjersti Bakke Sørensen (c)
Vegard Fosso Smievoll (d)

Forfall: Sandra Guderud (d)

Sekretær: joanne.spjelkavik@jurfa.uib.no

Neste møte: 9. februar

Sak 1/16	Godkjenning av innkalling og dagsorden
	Innkalling: Ingen merknader. Dagsorden: Ingen merknader.
Sak 2/16	Orienteringssaker
1	Protokoll fra SU 15. desember. Godkjent på sirkulasjon 16. desember. OBS – ekstern lenke – må lastes ned separat.
2	Fullmaktsvedtak a) Utfyllende regler for studier ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Bergen § 6-1 nr. 4 – redaksjonell endring. Fullmaktsvedtakene fås ved henvendelse til Joanne.spjelkavik@jurfa.uib.no De publiseres også sammen med innkallingen og protokollen på Studieutvalgets nettside: http://www.uib.no/jur/24968/studieutvalget
Sak 3/16	Saker til drøftelse/høring/uttalelse
1	JUS113 Kontraktsrett I Kursrapport V15 fra emneansvarlig Hilde Hauge.
SU uttaler	Studieutvalget sier seg tilfreds med oppmerksomheten som er viet forholdet mellom omfang og ordgrense i arbeidsgruppeoppgavene. Vi gjør oppmerksom på muligheten for å slå sammen to arbeidsgruppeoppgaver til en større, jf. erfaringer fra JUS135 Rettsstat og menneskerettigheter og JUS122 Erstatningsrett. Løsningen med hensyn til DCFR som hjelpemiddel til eksamen er god; generelt er det ønskelig at mengden hjelpemiddel til eksamen begrenses til det som er nødvendig ut fra en faglig vurdering. Om avveiningen mellom muntlig framleggelse og «egentid»/ tid til spørsmål (punkt 4): Dette er innenfor emneansvarliges myndighet. SU vil likevel bemerke at det er ønskelig med økt muntlig deltakelse/trening i undervisningen. Tidsrammene og øvrige ressursrammer setter likevel grenser som SU har forståelse for.
2	Til arbeidet med emnemalen.
SU uttaler	SU ber om at det vurderes å ta med i emnemalen et vilkår om at hovedlitteratur ikke kan vedtas før den foreligger tilgjengelig i salg eller på annen måte.

Vedtakssaker	
Sak 4/16	Prinsipielt om omfanget av hovedlitteraturen på fjerde studieår.
Vedtak	Studieutvalget ber om få seg forelagt en sak i løpet av våren om sidetallsnormen for alle studieår. - Det kan være gode grunner for å utvide sidetallsnormen - o Studentene leser ofte mer enn hovedlitteraturen - Varsom med økning som leder studentene til å ta sjansen på å kutte deler av hovedlitteraturen - Det kan være gode grunner for å gjøre normen veiledende; ulike modeller for det - Se sidetallsnormen i sammenheng med arbeidsbelastning i obligatoriske arbeidskrav - Undersøke ordninger på andre institusjoner, eventuelt også i utlandet - Innarbeide studentsynspunkter
Sak 5/16	Søknad fra emneansvarlig Hans Fredrik Marthinussen om utvidelse av hovedlitteraturen i JUS243 Alminnelig formuerett fra og med 2015/2016.
Vedtak	Merknad fra administrasjonen. 1. Hovedlitteraturen i JUS243 Alminnelig formuerett utvides med <i>Hans Fredrik Marthinussen, Tredjemannsproblemene – om formuerettslige argumentasjonsmønstre, Oslo 2016</i> med virkning fra studieåret 2015/2016 2. Det er en forutsetning at boken foreligger ved kursstart.
Sak 6/16	Forslag om tillegg til eksamensplanen for Det juridiske fakultet i Bergen 2015/2016 – JUS134-Kina Rettshistorie og komparativ rett med særskilt fokus på kinesisk rettskultur.
Vedtak	Hjemmeeksamen i JUS134-Kina legges til i eksamensplanen i uke 25. Oppgaven publiseres tirsdag 21.6. kl. 13.00. Leveringsfrist er fredag 24.6. kl. 13.00.
Eventuelt	Ingen saker til eventuelt.

Bjørnar Borvik
Leder

Johanne Spjelkavik
Sekretær

Sak 3/16 – 1

KURSRAPPORT – JUS 113, Våren 2015

KURSANSVARLIG: [NAVN]

Kursrapporten er utarbeidet den 9. mars 2016 av Hilde Hauge

1. FAGLÆRERS GENERELLE VURDERING

a) Praktisk gjennomføring

i. strukturen på kursopplegget

Strukturen bygger på samme modell som tidligere år.

ii. Forelesningene

Forelesningene ble holdt av Johan Giertsen. Tilbakemeldingene på forelesningene på referansegruppemøtet var gjennomgående gode.

iii. benyttede arbeidsoppgaver – både i arbeids- og storgruppene

Arbeidsgruppeoppgavene bygget på tidligere års oppgaver. Oppgavene ble delvis revidert med tanke på ordgrensen. Tilbakemeldingene på referansegruppemøtet tilsier at oppgavene ennå er for omfattende. Kutt i oppgavene kan også ha gått noe på bekostning av det materielle. Det er derfor nødvendig med en ytterligere gjennomgang av oppgavesettet. Tilbakemeldinger både fra arbeidsgruppeledere og studentene på kurset, tilsier også at det er behov for utdypning og klargjøring av veiledningen for enkelte av oppgaven, noe jeg tar sikte på å få gjort før årets kurs.

Jeg gjorde noen kutt i storgruppeoppgavene og endret noe på rekkefølgen. Endring av rekkefølgen har jeg oppfatning av at fungerte bra, ved at progresjonen ble noe bedre tilpasset strukturen i kurset. Jeg vil imidlertid vurdere om det er hensiktsmessig å kutte enda noe mer ned på antallet oppgaver.

iv. skrivning og kommentering

Har inntrykk av at dette i hovedsak fungerte godt,

v. gjennomføring av arbeids- og storgruppesamlingene

Har inntrykk av at dette fungerte godt og at studentene i all hovedsak var godt fornøyde både med arbeids- og storgruppeledere. Som nevnt under tidligere punkt kan det eventuelt være hensiktsmessig å redusere noe mer på storgruppeoppgavene.

vi. obligatorisk kursoppgave

Ingen spesielle merknader.

vii. Eksamen

Ingen spesielle merknader.

viii. samarbeid med administrasjonen

Fungerte som vanlig bra.

b) Strykprosent og frafall på eksamen

Strykprosent 0,7.

c) Karakterfordeling

A	7,2 %
B	17,7 %
C	42,6 %
D	23,3 %
E	8,5 %
F	0,7 %

d) *Studieinformasjon og -dokumentasjon*

Ingen spesielle merknader,

e) *Tilgang til relevant litteratur*

Det var problemer knyttet til tillegglitteratur/lovlig hjelpemidler som var utsolgt fra forlaget. Den aktuelle litteraturen (DCFR) skal ikke lenger være lovlig hjelpemiddel på eksamen. Siden DCFR er tilgjengelig på nettet til studiebruk er ikke dette lenger noen presserende problemstilling.

2. FAGLÆRERS VURDERING AV RAMMEVILKÅRENE

a) Lokaler og undervisningsutstyr

Ingen spesielle merknader.

3. FAGLÆRERS KOMMENTAR TIL ÅRETS STUDENTEVALUERING(ER) (REFERANSEGRUPPEMØTET)

Referat fra emnets referansegruppemøte er lagt ved denne rapporten, og skal være kommentert av kursansvarlig, jf. vedtak i Studieutvalget den 21.4.15.

a) *Metode – gjennomføring*

Evalueringskjedde ved referansegruppemøte.

b) *Oppsummering av innspill*

Jeg oppfatter tilbakemelding vedrørende oppgaver og ordgrense som det mest sentrale. Med absolutt ordgrense er det viktig at studentene får oppgaver som er godt nok tilpasset ordgrensen, og jeg vil om nevnt gå gjennom oppgavesettet på ny. Se ellers kommentarer underveis.

4. OPPFØLGING AV FJORÅRETS EVALUERING

Har punkter fra fjorårets evaluering blitt innarbeidet/ført til endringer i årets kurs? Hvis ja: hvordan?

Jeg valgte i år ikke å videreføre opplegget med muntlige fremleggelser i forbindelse med storgruppene. Å pålegge studentene muntlig fremleggelse er et ytterligere «obligatorisk» element på kurset. Emm. er det ønskelig at det i løpet av kursperioden bør være noe tid tilbake, som studentene har mulighet til å bruke til faglig fordypning ut fra egne interesser og prioriteringer. Det er emm. også viktig at det på storgruppene blir nok tid til at studentene får diskutere med og stille spørsmål til den som underviser, siden dette er den eneste møteplassen, utenom forelesningene, mellom studentene og ansatte lærere.

5. FAGLÆRERS SAMLEDE VURDERING, INKL. FORSLAG TIL FORBEDRINGSTILTAK

Hovedinntrykket er at kurset fungerer godt og at studentene har bra læringsutbytte. Kurset har også en lærebok som er godt tilpasset kurset. Forbedringstiltak er først og fremst kvalitetssikring av oppgavesettet, jf. tidligere kommentarer.

Bergen 23. desember

Hilde Hauge

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 4/16**Prinsipielt om omfanget av hovedlitteraturen på fjerde studieår.**

Saken her er en kort skisse av historikk bak spørsmålet om «omfanget av hovedlitteraturen på fjerde studieår» - det er ikke tatt sikte på en uttømmende utredning.

Bakgrunnen for presentasjonen er sammenhengen med sak 5/16. Den gjelder JUS243 Alminnelig formuerett som har kursstart 7. mars. Frist for å publisere eventuelle endringer i emnebeskrivelsen der, er 8. februar. (Styremøte 2. februar kan eventuelt ta stilling til spørsmålet.)

I Studieplan for integrert masterprogram i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen¹ heter det om omfanget av litteratur: «Kjernelitteraturen [= hovedlitteratur] skal som regel ikke overstige 30 tekstsider pr. studiepoeng på 1. – 4. studieår og 40 sider på 5. studieår.»

Denne regelen har vært gjeldende siden programmet ble vedtatt opprettet med virkning fra høsten 2003.

I Delinnstilling I fra april 2002 er antall sider ikke drøftet, man bare «har» en norm på 30 sider/studiepoeng og utleder emnenes omfang etter det. Det gjelder også for fjerde år, selv om man tydelig skiller mellom bachelor og master (ved bruk av de betegnelse). Normen på 30 sider/studiepoeng henger ventelig igjen fra cand.jur.-studiet. Om Formueretten på fjerde år heter det: «Hovedlitteraturen bør være på 600 sider.» Den litteraturen som foreslås i DI, er på 623 sider og det bemerkes at «[e]tter hvert bør panterettsdelen erstattes med litteratur som er bedre tilpasset det nye omfanget emnet har fått.»

Også strafferett og rettergang tildeles 600 sider hver. Sidetall for spesialemler er ikke nevnt i DI eller DII. Fakultetsstyret behandlet DI i møte den 20. juni 2002 og fattet vedtak i sak 31/02. Litteratur er ikke nevnt der. Saken hadde et tillegg fra bl.a. K H Søvig, men det er ikke å finne i styrepapirene som er digitalt tilgjengelig.

I styresak 56/02 i møtet den 10. desember 2002 er studieplanen vedtatt. Der heter det i § 1-4: «For hvert kurs skal det fastsettes en liste over kjernelitteratur. Litteraturlisten er en veiledende angivelse av den eller de fremstillinger som dekker kjernestoffet i kurset. Som regel bør kjernelitteraturen på et kurs ikke utgjøre mer enn omtrent 30 tekstsider per studiepoeng.» Dette er senere endret til 40 for spesialemlene.

Programsensorrappport nr. 1 fra 2006, «gransking av fjerde studieår med innretning mot straff- og prosessrett», bemerker i kapittel II Synspunkter, punkt d Pensum nr. 1: «**Pensumkraven framstår som relativt begrenset. Som en allmän riktlinje illämpas en norm om 35 sidor per studiepoeng, vilket motsvarar drygt 50 sidor per vecka (vi utgår här ifrån att en veckas studier motsvarar ca 1,5 studiepoäng).**» Og: «*Som jämförelse kan nämnas att normen (i den mån man kan tala om en sådan) i Uppsala ligger på ca 100 sidor per vecka och att kurslitteraturen på straffrättsdelen av terminkursus 4 (straff- och processrätt) omfattar åtminstone 1500 sidor.*» Konklusjonen deres mht pensum: «*I denna del skulle vi närmast vilja uttrycka en mycket försiktigt forulerad rekommendation: med nuvarandet*»

¹ <http://www.uib.no/studieprogram/MAJUR/plan>

pensum finns det inte obetydligt utrymme för att öka pensumet och det kan därför finnas skäl att överväga om det finns litteratur (kanske i artikelform eller annan icke för studenter tillrättalagd form) som det skulle vara värdefullt att studenterna läste [författernes utheving].” Dette er rettet mot straff- og prosessfagene; formueretten er ikke særskilt nevnt, verken som omfattet eller unntatt. Fra fakultetets side er det imidlertid samme norm som ligger til grunn for alle tre emnene.

Rapporten fra **programevalueringen i 2013** nevner ikke sidetall spesielt (det henger sammen med mandatet for arbeidsgruppen), men i prosessen ble det ved flere anledninger framholdt at det bør være rom for økning av sidetallet pr studiepoeng, i alle fall på fjerde studieår.

På denne bakgrunnen bør Studieutvalget ta stilling til spørsmålet om vi skal tilrå fakultetsstyret å vedta en endring i Studieplan for integrert masterprogram i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen som øker sidetallet pr studiepoeng for fjerde studieår, enten i den størrelsesorden programsensorene tilrår, dvs. 35 sider/studiepoeng (700 sider/emne – en økning på 16,67 %) eller til normen for spesialemnene, dvs. 40 sider/studiepoeng (800 sider/emne – en økning på 33 %).

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 5/16

Bergen 5. januar 2016

Studieutvalget

Endring av hovedlitteratur Allmenn formuerett

På bakgrunn av utfordringene kurset i Allmenn formuerett har hatt de senere årene har jeg skrevet en bok som skal sette studentene inn i de særlige metodiske utfordringene kurset byr på. (Boken er i øyeblikket ferdigskrevet og under bearbeiding for publisering hos forlaget, den skal være klar til kursstart.) Det er strengt tatt et helt nytt type læreverk: En bok som ikke gjør noe forsøk på å gå gjennom alle reglene som er aktuelle i faget, men som plukker ut utvalgte problemstillinger og fokuserer på metodebruken. Det kan kalles en fagmetodebok. Det er en tilnærming som har manglet helt på studiet, og boken har bl.a. på denne bakgrunn blitt tildelt Cappelen Damm Akademisk faglitterære forfatterstipend.

Totalt kommer pensum i Allmenn formuerett da opp i ca 700 sider. Det er noe over det gamle utgangspunktet på 30 sider pr. studiepoeng, men i tråd med den senere oppmykningen og tilnærmingen om at kurs på masternivå kan ha noe større sideomfang. Det er også grunn til å understreke at boken ikke tar opp nye emner sammenlignet med den øvrige litteraturen. Den går i stedet grundigere inn i enkeltproblemstillinger som er behandlet andre steder med et mye sterkere metodisk perspektiv. Den er derfor ment som et hjelpemiddel til å forstå faget bedre, og forhåpentligvis erstatte «dobbellesing» av det som allerede er pensum. Jeg har også gjort noen nedskjæringer i de tre bøkene som tidligere var hovedlitteratur alene, ca. 50 sider totalt.

Jeg ber om at følgende vedtas som hovedlitteratur i Allmenn formuerett:

- Kåre Lilleholt: Allmenn formuerett. Fleire rettar til same formuesgode, Oslo 2012, avsnitt 1-2, 5.1-5.4, 5.6 og 6-16.
- Jens Edvin Skoghøy: Panterett, 3. utgave Oslo 2014 avsnitt 1-2.3.5, 2.3.7-3.4 og 4.1-4.2
- Mads Henry Andenæs: Konkurs, 3. utgave Oslo 2009 avsnitt 3, 5, 6, 12-17, 22-24, 26-30, 31.1-31-2, 32.1, 32.2, 32.6, 32.7, 34.1.
- Hans Fredrik Marthinussen, Tredjemannsproblemene – om formuerettslige argumentasjonsmønstre, Oslo 2016

Med vennlig hilsen
Hans Fredrik Marthinussen
Kursansvarlig

Merknad fra administrasjonen:

Utvidelsen vil innebære en økning av hovedlitteraturen til ca. 700 sider – det er 16,7 % over normen på 30 s/studiepoeng. Fakultetet har utvilsomt en policy-endring i retning av å øke sidetallet pr studiepoeng (se sak 4/16), og i dette tilfellet er den nye boken ikke økning i bredden, men i dybden (metodisk fordypning i allerede eksisterende pensumstoff). Det taler for – om enn ikke avgjørende alene – at regelen som framgår av studieplanen:

«Kjernelitteraturen skal som regel ikke overstige 30 tekstsider pr. studiepoeng på 1. – 4. studieår [...]», kan fravikes også uten en endring av Studieplan for integrert masterprogram i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultet i Bergen.

Forslaget til vedtak må sees i lys av sak 4/16, som gjelder forslag til fakultetsstyret om å øke sidetallsnormen for emner på fjerde studieår.

I tillegg foreslås å vedta en hovedregel om at litteraturen må være tilgjengelig før den kan vedtas som hovedlitteratur. I dette tilfellet vil denne hovedregelen ikke være til hinder for vedtak, ettersom litteraturlisten i alle tilfeller vil være regulær også uten den nye boken.

Forslag til vedtak:

1. Hovedlitteraturen i JUS243 Alminnelig formuerett utvides med Hans Fredrik Marthinussen, Tredjemannsproblemene – om formuerettslige argumentasjonsmønstre, Oslo 2016 med virkning fra studieåret 2015/2016
2. Hovedlitteraturen må som hovedregel foreligge i salg eller på annen måte være tilgjengelig for studentene før den kan vedtas.

[Tilbake til sakslisten](#)

Sak 6/16

Til Studieutvalget
Fra administrasjonen/INTØ
Dato: 7.1.2015

Tillegg til eksamensplanen for Det juridiske fakultet 2015/2016

Fakultetsstyret vedtok i sitt møte 8. desember 2015 oppretting av emnet JUS134-Kina Rettshistorie og komparativ rett med særskilt fokus på kinesisk rettskultur som et alternativ til JUS134 Rettshistorie og komparativ rett.

Studentene som tar dette emnet skal, som del av emnet, delta på det fire uker lange sommerkurset Chinese Law Summer Program som holdes ved Renmin University i Beijing.

I emnebeskrivelsen står følgende om vurderingsform:

«Etter kurset vert det avlagt ein heimeeksamen. Oppgåvene skal leverast elektronisk via Kark. Ordgreinsa er sett til 5000 ord.

Studentane som tek JUS134-Kina vil verta prøvd gjennom ein heimeeksamen på lik linje med studentane som tek JUS134. Men i staden for ei analyse- og diskusjonsoppgåve om europeisk rettskultur, skal studentane på JUS134-Kina analysa og diskutera kinesisk rettskultur. Denne delen av eksamen vil utgjera mellom 30 og 40% av den totale heimeeksamen i kurset.»

Sommerkurset ved Renmin University avholdes fra fredag 20.5.16 til lørdag 18.6.16.

På grunn av datoene for kurset i Beijing må hjemmeeksamen i JUS134-Kina avholdes i uke 25, istedenfor parallelt med hjemmeeksamen i JUS134 i uke 24. Emneansvarlig vil utarbeide separate oppgavesett til hver av de to eksamenene.

Studentene som deltok på informasjonsmøtet JUS134-Kina i november ble informert om at eksamen ville måtte avholdes i uke 25, slik at de som innen fristen 1.2. søker om å få delta på JUS134-Kina, er kjent med og innforstått med at hjemmeeksamen avholdes en uke etter eksamen i det ordinære emnet JUS134.

Vedtaksforslag:

Hjemmeeksamen i JUS134-Kina legges til i eksamensplanen i uke 25. Oppgaven publiseres tirsdag 21.6. kl. 13.00. Leveringsfrist er fredag 24.6. kl. 13.00.

[Tilbake til sakslisten](#)